

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetési, hirdetések, felszólítások ide tartoznak.

Szerkesztőség

I-só tized 226-ik szám

SZENTÉS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR és GAZDÁSZATI HETILAP

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Hirdetési árak:

3 hasábos petitiorért egyszeri hirdetésnél . . . 20 kr., kétszerinél . . . 15 kr., háromszorinál . . . 10 kr. számitatuk.

"NYILTTÉR"

minden sor 15 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásnál 10 kr.

Bérmennyet levelet nem fogadjuk el. — Kéziratok nem adatsnak vissza.

A rendezett tanácsú városok és a regále.

Nem régen méltattuk a regále megváltásának fontosságát úgy az államra mint az érdekeltkre vonatkozólag s rámutattunk azon okokra, melyek a kormányt e fontos pénzügyi műveletre kényszerítik. Egyuttal figyelemmel kísértük azon bizottság működését, mely hívatva van a kormányt a regále megváltására benyújtott törvényjavaslatát beható tárgyalás alá venni s oly alakban előterjeszteni a képviselőházhoz, hogy az mind az állam, mind az érdekeltket követelményeinek lehetőleg megfelelően törvénnyé válhassék. E tárgyalásokról lapunk teréhez képest lehetőleg kimerítő ismertetést közöltünk, melyből — mielőtt tulajdonképeni tárgyunkról szólunk — szükségesnek tartjuk kiemelni, hogy a kormány álláspontját tolmácsoló és védelmező kormányelnök javaslatában három kategoriába osztotta a regáletulajdonosokat u. m. a törvényhozási joggal felruházott, azután a rendezett tanácsú városokra és végül a magántulajdonosokra.

A bizottság eddigi tárgyalásaiból s az azokban résztvevő kormányelnök nyilatkozataiból ismeretes, hogy míg a törvényhatósági jogú városoknak jelentékeny kedvezmények vannak biztosítva, a rendezett tanácsú városoknál ezen engedményeket majdnem figyelmen kívül akarják hagyni, mi ezekre föltötte hátrányos lenne. Hogy tehát a rendezett tanácsú városok úgy szólva ki ne semmiztessenek s a regále megváltása által legalább tetemes kárt ne szenvedjenek, Kovács Károly zalaegerszegi polgármester e hó 6-ára az érdekelt városokat a fővárosba értekezletre hívta össze, hol 53 rendezett tanácsú város képviseltette magát, u. m.:

Zalaegerszeg, Kőrmöcbánya, Eger, Nagy-Körös, Nagy-Kanizsa, Modor, Karcag, Trencsén, Besztercebánya, Zólyom, Breznóbánya, Vác, Szt.-Endre, Szt.-Somlyó, Bazin és Szentgyörgy, Miskolc, Nyíregyháza, Korpona, K. Vásárhely, Szolnok, H.-Szoboszló, Brassó, Lőse Késmárk, Igló, Podolin, Leibitz, Dobsina, Nyitra, N.-Szeben, Sz.-Régen, Esztergom, Ruszt, Kis-Márton, Jászberény, Szentés, K.-Szt.-Márton, Érsekújvár, Gyöngyös, N.-Ényed, Gyulafehérvár, Veszprém, Bakabánya, Nagy-Szombat, Torda, B.-Gyula, Felvinc, Somorja, Lubló.

Az értekezlet főcélját az képezte, hogy az egyes városok specialis sérelmeinek mellőzésével oly általános elv állapíttassék meg, melynek alapján az érdekelt városok mint egy testület erkölcsi nyomást gyakorolhassanak úgy a kormányra, mint a törvényhozásra.

Az értekezlet elnökéül annak egybelhívója Kovács Károly zalaegerszegi polgármester választatott meg egyhangulag, ki hangsúlyozván azt, hogy a rendezett tanácsú városok fellépésének csak úgy lehet sikere, ha közös alapelvben állapodnak meg, fölkeré a város képviselőit, hogy ez alkalommal a részletekbe ne bocsátkozzanak.

A tárgyhöz elsőnek Zay Adolf Brassó város országgy. képviselője szól. Szerinte az értekezletnek tilakozni kell a regále elvétele ellen; a városok képviselői nem azért jöttek, hogy könnyörgjenek, hanem azért, hogy tiltakozásukkal a városok hangulatának őszinte kifejezést adjanak. Az értekezlet kérje az országgyűlést, hogy a városok a regálemegváltás alól mentessenek fel, mert nincs sem közérköcsi, sem közgazdasági ok arra, hogy elvegyék tőlük.

Ucsnay Ernő, Trencsén város polgármestere, a törvényhat. jogú városok részére biztosított kedvezményben legalább azon rendezett tanácsú városokat óhajtáná részesíteni, melyek eredeti jogon, azaz királyi kiváltság-szavon alapján bírják a regálet.

Paksi Károly h.-büzörményi polgármester a törvényh. jogú városoknak nyújtandó kedvezményt az összes rend. tanácsú városokra óhajtáná kiterjeszteni.

Csomor Károly gyöngyösi polgármester nem tartja sikeresnek a Zay Adolf által javasolt egyszerű tiltakozást, hanem előtte szólónak indítványt pártolva egy bizottság kiküldetését indítványozza, mely más napig egy oly értelmű kérvényt szerkesztzen.

Dr. Helc Antal esztergomi polgármester elvi álláspontja az, hogy a regáletörvény a városokra ne terjesztessék ki, de mivel ez alig lesz elérhető, szóló a jogalpra helyezkedve indítványozza, hogy az érte-

kezlet kérvényében a teljes kárpótlást követelje s annak kiszámításánál a mostani jövedelem vétessék alapul.

Polónyi Géza. orsz. képviselő nagy figyelem közt kifejti, hogy a városok hasztafeln fordulnak kérvényre a kormányhoz, mert Tisza miniszterelnök kijelentette a javaslatot tárgyaló bizottságban, hogy több engedményt nem ad; azért a városoknak most már a képviselőházhoz kell fordulni, a váltási összeg kiszámításának alapjául a zárszámadások vételét kívánni, valamint azt, hogy a rendezett tanácsú városok a törv. joggal felruházott városokkal egyenlő eljárásban részesüljenek.

Több felszólaló közt városunk polgármestere is Polónyi indítványát pártolta.

Ezután Dr. Helc Antal Esztergom és Kovács Gyula N.-Ényed városok polgármesterei a következő, Polónyi Géza orsz. képviselő által is maguévá tett indítványt terjesztették be:

"A regále megváltási törvényjavaslat általában a rendezett tanácsú városokra nézve oly sérelmes javaslatokat tartalmaz, hogy óhajtandó, miszerint az a városokra ki ne terjesztessék; de ha a törvényhozás a javaslatot tárgyalás alapjául elfogadja, akkor határozottan kívánjuk, hogy a törvényhat. joggal felruházott városok részére javasolt jogok és előnyök az ország összes rendezett tanácsú városaira is terjesztessenek ki."

Ezen indítvány elfogadása után az értekezlet a szövegező bizottságot választotta meg, melynek munkálata a másnapra összehívott ülés elé lenne terjesztendő.

A bizottság azonban munkálataival nem készülvén el teljesen, csak az egyes pontozatok vétettek tárgyalás alá s összesen hat pont állapított meg, melyek a következők:

1. Az italméresi jog megváltása a rendezett tanácsú városokra ki ne terjesztessék, hanem a városok regálejuk tulajdonában meghagyatván, saját területükön az italméresi illetékek és díjak szedésére feljogosítottassanak ugyanazon módozatok mellett, melyek az italméresi jog kihasználása tekintetében törvényhatóságilag megállapítottatni fognak.

2. Ha azonban az italméresi jog megváltása a rendezett tanácsú városokra is kiterjesztetnék, ezek ugyanazon elvek szerint ugyanazon jogokban részesíttessenek, mint a törvényhat. joggal felruházott városok.

3. Adassék az állam által a kisajátítandó italméresi jog vagyoni értékének teljes megtérítése, megengedtetvén a rendezett tanácsú városoknak, hogy akár zárszámadásaik, akár más hiteles bizonyítékok nyújtó módon a valóságos értéket kimutathassák.

4. Kezelési költség s illetve megváltási díj címén a rendezett tanácsú városoknál legfeljebb 5% vonassék le és az adóbeváltáskor elkülönítve kintüntetett kezelési költség számításba vétessék.

5. Megváltási vitás ügyekben a legfőbb főkuhatósági illetékességgel a pénzügyi közig. bíróság ruháztassék föl s mondassék ki, hogy a kártalanítási eljárás eszközléséhez a törvényhatósági közig. bizottság által kiküldendő albizottságba csak a közig. bizottságnak választott tagjai s tiszviselői küldhetők ki.

6. Irjon fel az értekezlet a képviselőház 21-es bizottságának azon javaslata ellen is, hogy a községi kölesönökkel terhelt városok a regále fejében nyerendő kötvényeiket a hitelező belegegyezése nélkül el ne adhassák. A hitelezők érdeke a törlesztési részletek fedezésére okvetlenül kivetendő pótdadó által teljesen biztosítva lévén, a 21-es bizottság javaslata csak a különben is törvényhat. felügyelet alatt álló városok szabad rendelkezési jogát tenné semmivé s a hitelezőnek a községi háztartásra jogosulatlan befolyását biztosítaná. (Dr. Meskó László nyíregyházi polgármester indítványa.)

7. Az italméresi helyül szolgáló épületekre nézve tartassék fenn a városoknak megtartási joga.

A kérvény általános részének tárgyalása végett másnap folytatták a tanácskozást, melynek eredményéről lapzártá miatt a hírek rovatában teszünk röviden említést.

Ki nyert?

A bazilika-sorsjegyek hetedik sorsolása e hó 2-án volt a közökt. minisztérium tanácstermében. Kisorsoltatott összesen 64 drb. sorsjegy, melyeknek nyereményeit 1889. évi január 1-én fizetik ki.

50,000 frtot (főnyereményt) nyert 7983—61.

1000 frtot nyertek: 687—90 és 6773—10.

500 frtot nyertek: 528—34, 1792—100, 2561—69.

100 frtot nyertek: 8—61, 1271—12. 2066—23,

2352—7, 2956—17, 6910—23.

50 frtot nyertek: 495—5, 564—88, 818—19 858

—85, 1816—60, 1874—89, 1995—67, 2078—65, 2534

—81, 2805—48, 3074—8, 3310—7, 3433—58, 3504—

84, 3908—6, 4480—81, 4530—78, 5647—36, 5672—

55, 5685—60, 5861—58, 6183—7, 6272—22, 6843—7,

7114—41.

30 frtot nyertek: 388—29, 1321—21, 1409—78,

1671—83, 2062—31, 2220—37, 3195—2, 4153—21,

4422—27, 5524—39, 6159—5, 6619—93, 7712—42.

25 frtot nyertek: 254—58, 357—28, 1318—41,

2967—76, 4613—34, 4731—83, 4963—12, 5520—74,

5589—63, 5683—29, 5837—75, 7090—23, 7424—71.

A törlesztési huzásban kisorsoltatott a következő

12 sorozatszám, melyeknek összes 1200 nyerő száma 6

írjával fog beváltatni: 589, 1259, 1374, 2411, 2530,

3336, 3483, 3722, 3867, 4615, 5603, 5739

Hogy lehet sokáig élni?

Ezen cím alatt egy ismeretes angol orvostól nemrég egy terjedelmesebb munka jelent meg, mely jelentékeny feltűnést keltett és rövid idő alatt több kiadást ért. A könyv rövid velős mondatokban kifejezve tartalmazza mindazon erkölcsi és egészségügyi szabályokat, melyek megtartásával az ember magát a betegségtől megóvhatja, esetleg a betegségeket gyógyszerek nélkül orvosolhatja, szóval életét hosszúvá teheti. Az egész könyvet egészségügyi breviarium-nak lehetne nevezni. Az alábbi helyes mondatokat e könyvből közöljük mutatványul:

1. A legjobb és legbiztosabb gyógyszerek a világon a melegség, a nyugalom és az ömegtartóztatás.

2. A lélek és kedély állapota a test egészségére nézve sokkal nagyobb befolyással van mint sokan hiszik.

3. Az öregebb korúak legnagyobb ellensége a hidegség.

4. Minél több orvosságot vesz be valaki, annál többet kíván.

5. A nagy erőfeszítés és fáradtság után élvezett sok ételnek gyakran végzetes következményei vannak.

6. A szabadban való mozgás akkor legjobb, ha egyszerűsöd vidió is. A bágnyadságig való mozgásnak kevesebb előnye van mint hátránya.

7. A nemes jellemű ember sohasem sérti meg mások érzelmeit.

8. A legveszedelmesebb meghülés meggyógyul egy nap alatt, ha keletkezése után a patiens rögtön jó meleg ágyba fekszik és egy-két napig semmit sem, vagy csak keveset eszik.

9. Közönséges körülmények között az egészség fenntartására nem kell más fárado, mint hetenként egyszer az egész testnek meleg vízzel és szappannal való megmosása.

10. Soha se uljunk háttal ablaknak vagy ajtónak, mert ezeken, ha be vannak is csukva, folyton hideg levegő ömlik be. Sok meghülésnek nem tudjuk az eredetét megmagyarázni.

11. Ha a meleg szobából a hidegre kimegyünk, fogjuk be szájunkat s kezdetben gyorsan menjünk, hogy testünk gyors lehűlését megakadályozzuk, mert rendszeren ekkor kezdődnek a veszedelmes meghülések.

12. Ha egy beteget meglátogatunk, ne nézzünk reá feltűnően, ne sugdosunk a beteg láttára másoknak, ne erőltessük a társalgást, hanem mikor magatól megszakad, távozzunk el. Sokszor az a gondolkodás is, a mi valaminek a mondásához zsúsgelitetik, megerölteti a beteget. Különösen helytelen, ha tapintatlan egyének a beteg jelenlétében oly dolgokat hoznak fel, melyek felingerlik. Az ilyen egyéneket a beteg szobájától távol kell tartani.

13. A kis gyermekek sok sirása és baja elmaradna, ha rendszeren táplálátatnának. Az első két hétben minden két órában, aztán három hónapos korukig minden három órában, ezután egy éves korukig minden négy órában, ettől fogva minden öt órában kellene nekik táplálékot adni. Közben csak inuok volna szabad. Éjszaka az első hónapban háromszor, a második hónapban kétszer, aztán az elválasztásig csak egyszer kell a gyermekeknek táplálékot adni. Később azután éjjel sohasem egyének. Az az anyá, ki e szabályokat csak egy hónapig is követi, meg fog győződni ezek helyességéről.

14. Minden becstüetes munka férfias és tiszteletet érdemel.

14. A beteges egyének minden rendszeres evéskor egyének valami melegeit. Nagyon hideg időben az erősek és egészségesekek is.

16. Az anatomusok tapasztalatai szerint a tudósorvadás nem mindig okoz halált, hanem a beteg tudó gyakran magától meggyógyul.

17. Az első keresztény századokban a római nép felsőbb osztályaiban 30 év volt az átlagos életkor; most a civilizált országokban ugyanezen osztályok egyéneinek átlagos életkora 50 év.

18. Az él legtovább, kinnek tevékenysége agy- és izommunkából áll.

19. Minden évszakban hozzá kellene szokni a száj betartásához és lélegezni az orron kellene, mert így a levegő már némileg átmelegedve érkezik a tüdőhöz és különben is az orron át való lélegzés előmozdítja a mell fejlődését.

20. Mindig a jobb oldalunkon kellene aludni, mert így a gyomor tartalma saját súlyánál fogva a helyes útra jut, míg különben a gyomornak bizonyos erőt kell e célra kifejtenie.

21. A fekete kenyér annak, a ki nem minden nap eszi, kitűnő szer a dugulás ellen. Ha azonban naponként esszük a fekete kenyeret, testünk hozzá szokik és nem lesz többé a jelzett hatása.

22. A ki könnyen meghűl, nem teljesen egészséges, mert vérkeringése gyenge. Ez ellen a legjobb szer a szabad levegőn való tartzkodás, a mozgás és a munka, melyek a vérkeringést szabályozzák.

23. Ha gyors menés vagy más megerőltetés miatt izzadunk, oly helyen igyekezzünk lehűlni, hol melegebb van, mint a hol megizzadtunk. E szabály figyelmen kívül hagyása évente tömérdek megbetegedést okoz.

24. A sok szellemi munkát végzőknek legelőbb szükséglete az alvás. Ha az illető ötven évesnél öregebb, legalább nyolc órát kell napo kényen aludnia. Ezen szabály figyelemmel tartása következtében tudta és tudja sok angol államférfiu még agkorában is a nehéz hivatalos munkát kifogástalanul teljesíteni.

25. Menés közben lábujjhegyünket kifele fordítsuk, állunkat emeljük fel és fejünket hajtsuk hátra. Így férfias bátor kinézésű van az embernek és e testtartás a tüdő fejlődésére és általában az egészségre nézve is nagyon előnyös.

Világfolyása.

Az országgyűlés jelen ülészakájának első tanácskozási tárgyát azon kölcsönök fogják képezni, melyeknek conversióját a kormány celba vette s melyekkel előzőleg legutóbb a pénzügyi bizottság foglalkozott. E kölcsönök nagy része azon időkől származik, midőn a magyar pénzügyminiszter ugyszólva házalni járt egyes kisebbszérű bankárokhoz, midőn a bankárok egyike föltett kalappal jártkelt a pénzügyminiszterium hivatalos helyiségében s ugyszólva ő diktálta a pénzügyminiszternek a kölcsön feltételeit. E kölcsönök conversioja ellen a bizottság ellenzéki tagjai sem tettek érdemleges kifogást, csak hogy az egyes részleteknek, a kamatlábnak számszerű megvilágítását kérték, hozzátevén, hogy a kormány feltehet annyit minden egyes bizottsági tag hazafisságáért, hogy titokban marad minden oly közlés, melynek nyilvánosságra hozása által mára lehetne a conversio keresztültvitelének s az ország érdekének. Erre azt jegyezte meg Tisza K. miniszterelnök, hogy ő fel is teszi ezt a bizottság minden tagjáról, de a legjobb akarattal sem lenne kikerülhető, hogy magántársalgás közben bizonyos részletek esetleg félreértve tovább adatnának s a közérdek rovására aknázhatnának ki. Egyébiránt a miniszterelnök és a pénzügyi államtitkár megadták a fölvetett kérdések legnagyobb részére az adott körülmények közt lehetséges felvilágosí-

tásokat s azok alapján a bizottság módosítás nélkül elfogadta a kormánynak javaslatát.

Nem csekély mozgalmat idéztek elő a regále megváltás ügyében érdekelt rendezett tanácsú városok s ezek képviselői értekezletet tartottak a fővárosban, melynek lefolyását s megállapódásait lapunk első oldalán közöljük.

Lapunk múlt számában eléggé részletesen közöltük azon vasuti szerencsétlenséget, melynek folytán az orosz uralkodó család a legnagyobb veszélyben forgott s majdnem esodaszzerűen menekült meg a haláltól. Erre vonatkozólag azaz általános nézet uralkodik, hogy ezen vasuti szerencsétlenség ismét a nihilisták műve. A forradalmi párt valóságos kiáltvány alakjában adta tudtára az orosz népnek, hogy midőn egy kozák tiszt a cárnak a déli tartományokban való tartózkodása alatt egy bombát akart dobni a cárra, ebben a dologban a forradalmi párt ujja működött s kilátásba helyezi, hogy a merényletek ismétlődni fognak, míg csak a cár nem tesz eleget a nép jogos kívánalmainak. A nihilisták tehát nincsenek megsemmisítve, mint a hogy az orosz rendőrség annyiszor hirdette, hanem ma is azon kitérővel törik céljuk felé, mely eddigi működésüket jellemezte. Hogy híveiknek száma nem apadt, mutatja az a legújabb hír, mely szerint Lengyelországban egy nagy kiterjedésű összeesküvés tagjait fogták el, köztük egy gazdasági akadémia 23 növendékét s többeket, kik azonban nem a szabadságától megfosztott lengyel nemzetnek fiából valók, hanem mind valóságos oroszok. Ugy látszik, hogy hasztalan az orosz rendőrség minden ébersége, mert a nihilizmus valóságos százfejjű sárkány, melynek egy levágott fejének helyén uj tiz fej nő s borzasztó működésének se határa se vége.

Gurko ábornok varsói kormányzó e pillanatban meglehetősen váratlanul vonja magára a figyelmet. Egy távirat szerint Suvalov gróf megintette a kormányzó tábornokot, hogy hagyja abba a német alattvalók kiutasítását, mert az rossz hatással van Berlinben, egy másik távirat osztrák alattvalók jogtalan letartóztatásáról szól, mely arra enged következtetni, hogy Lengyelországban az orosz hivatalos felfogás szerint lázadás van készülöben. Egy pétervári távirat pedig a következőket jelenti: A belügyminiszter Gurkótól táviratot kapott, mely azt a jelentést tartalmazza, hogy Lengyelországban messze szétágazó forradalmi szövetkezetek jöttek nyomára. Huszonhárom gazdasági akadémiai növendék, egy vi. szőlőtróf, több kormányhivatalnokot — tulnyomólag oroszokat — elfogtak, mint a szövetkezet tagjai közé tartozókat. A forradalmi párt kiáltványt bocsátott ki, melyben sajnálkozását fejezi ki, hogy a kutaisi kozák merénylete a cár ellen dugába dőlt, s a kiáltvány kijelenti, hogy a merénylet ismétlődni fog, ha a cár nem fog eleget tenni a nép jogos kívánalmainak.

A szerb alkotmány-revízióra vonatkozólag Garasinin következőleg nyilatkozott a Corr. de l'Est tudósítója előtt: A revízió körül lényegileg ama határozományokról van szó, melyek az állampolgárok személyes jogaira vonatkoznak; ezek közé-
el nek a tulajdonképeni okot, mely gyanakodását föltelte valószínűvé tette.

az 1869 iki alkotmány leggyengébb oldalát. Ha az összes pártok oly engesztelőken hangulattal mennének e tanácskozások elé, mint a haladó párt, akkor könnyen lenne elérhető a megegyezés. A radikálisan politikai kívánalmaikban az az óhajlás veszteli, hogy megóvják a népet a fölülről való nyomás ellen, a szabadelvűek pedig az alulról való nyomástól félnek; míg amazok mindenek felett arra törekcszenek, hogy a korona kiváltságait megszorítsák, ezek azt akarják, hogy a tömegek erősen legyenek nyomva. A haladóknak közvetítő szerepük van; lehetőleg azon lesznek, hogy ezt sikerrel teljesítsék. Ha kedvező a talaj, akkor pár hét alatt új, teljesen megfelelő alkotmány lesz kidolgozható.

A legutóbb megejtett poroszországi választások eredményét egy távirat röviden a következőben jelzi: A 433 választás közül 429-nek az eredménye már ismeretes és pedig megválasztott: 133 konzervatív, 64 szabad-konzervatív, 98 centrum-párti, 87 nemzeti szabadelvű, 29 német-szabadelvű, 13 lengyel, 2 dan, 2 welf párti és 1 párton-kivüli képviselő. — Berlin város az eddigi szabadelvű képviselőket választotta meg. Az eredmény nem változtatott lényegesen a pártokon; csak a német-szabadelvűek fogytak meg. Posenben tizenhét német és tizenket lengyel választott meg, Nyugat-Poroszországban két lengyel és a többi mind német.

November hó első keddjén, mint az alkotmányosan meghatározott napon, volt az Egyesült Államokban az elnökválasztás. Az elnökség, mely azonban csak március 4-dikén kezdődik, négy évig tart és 50,000 dollár évi fizetéssel jár. Ha a jelöltek egyike sem kapta meg az általános szótöbbséget, a képviselőháznak joga van a leg-több szavazatot kapott három jelölt közül egyet választani. A választásra két jelölt volt kitűzve: Cleveland, mostani elnök a demokráta, és Harrison indián szenátor a republikánusok részéről. A választás következőkép történik: Van összesen 38 állam, 10 „terület,” meg a washingtoni kerület. Választásra azonban csak a 38 állam van jogosítva; ezek annyi elnök-választót („Electo”) választanak, a hány képviselőjüket és szenátorjuk van együttvéve: összesen 401-et. A legtöbb választója van Pennsylvániának: 30, legkevesebb Nevada-
ának: 3. Már hónapokkal a választás napja előtt tartják meg értekezleteiket valamely előre meg-
állapított városban a pártok, melyek erre dele-
gátusokat küldenek, két annyit, mint a hány szavazatot van. Ez idén a demokráta Chicago-
ban június 4-dikén, a republikánusok St.-Louis-
ban június 9 én tartották meg az értekezletet. A delegátusok kitűzik a pártprogramot és megnevezik jelöltjeiket, mire aztán az egyes államokban megválasztatnak közvetlenül a nép által az elnök választókat. A választás eredménye az, hogy Harrison lett megválasztva nagy szavazattöbbséggel.

HIREK.

— A rendezett tanácsú városok küldöttjei e hó 8-án befejezték tanácskozásait s némi vita

„SZENTES és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

NYILT SZEM.

BESZÉLY.

(25.)

(Folytatás.)

Az öreg plebános azt hívé, hogy egyedül van, összekulcsolta kezeit és tekintetét az ég felé irányozta s buzgón imádkozott: „Menyei atyám, hadd távozzék tőlem ez a kehely, mindazáltal nem az én, hanem a te akaratod teljesüljön!”

A táblabíró észrevette, hogy itt valami borzasztó dolog történhetett; nem merete barátját megszólítani s egyet köhécselt, hogy jelenlétét tudtára adja.

Ez által az öreg plebános fájdalmas merengéséből fölébredvén megfordult s anélkül, hogy ezen váratlan látogatáson esodálkoznék, remegve moudá: „Oh mily sötét érában jött ön hozzám!”

„Mi történt?” kérdé részvétellel a táblabíró.

„Oh, az én drága, egyetlen gyermekem, Cölesztina — — — Az öreg ur nem tudta befejezni, nem tudott uralkodni fájdalomán s elő kellett vennie zsebkendőjét, hogy elrejtse könyeit, melyek máskülönbén oly világos, nyájas szeméből folytonosan kifelé tödültek.

„Cölesztina! Talán beteg?” kérdé megjedve a táblabíró; hozzá akarta tenni, hogy „meghalt,” de e szó nyelven maradt.

A plebános nem tudott egy ideig válaszolni, zsebkendőjét arcához tartotta s csak csendes zokogást lehetett hallani; csak a táblabíró ismételt kérdésére halk, tört hangozon viszonzá: „Cölesztina tegnap este óta el-tűnt s ekkoráig nem sikerült nyomára jönni.”

„Talán elszökött? De ki tétélezhetne föl e gyermekekről oly badarságot?” kiáltá egészen lesujtva a táblabíró s nyugtalan fejében azonnal villant meg az a gondolat, mely zavarba hozza ez a váratlan esemény számításait.

„Elszökött? Ugyan hogyan mondhat olyasmit arról a szegény leányról! Még tegnap tett egy sétat s azóta nem tért vissza. És nekem úgy rémlik, mintha gyilkos kezekbe került volna.” Az öreg plebános e borzasztó

gondolattól mintegy felízgatva fölegyenesedett. „De hogy is lehetek itt teleni, el kell mennem öt fölkeresni,” folytató fölötté felízgatva s föl akart állni székeréről, de lábai megragadták a szolgálatot s újból székerére hanyatlott.

„Hiszen az rendkívül bonyodalmas, kedves barátom, tudással velem a közelebbi körülményeket,” sürgeté a táblabíró.

„Egyebet nem tudok, mint hogy Cölesztina tegnap este rövid sétat akart tenni; oly szép volt a holdvilág s ki gondolhatta, hogy még ezer esendes, békés faluban gyilkosság történhetne! Midőn egy óra múlva nem tért vissza,” folytató a plebános, „nyugtalan lettem s embereket küldtem utána, de mind azon hírrel tért vissza, hogy Cölesztinának legkisebb nyomát sem tudják feltalálni, és egészen mostanáig semmi eredménye sincs a kutatásnak.”

„En azt hiszem, régi barátom, hogy téves nyomon jár s ok nélkül aggódik. Hátha a festész elszökte?” s a táblabíró jelentékeny tekintetét vetett a lelkészre, hogy szavaínak hatását megfigyelje. Hátha Gusztáv néhány szót ejtett a művész előtt s ez gyorsan azt határozta el, hogy a gazdag örökösnyt azonnal hatalmába keríti. Ámbár ez a gondolat nem keveset nyugtalanította, mégis diadalmaszkodó mosoly houolt ajkán, hogy szokott éleslátásával ezen gondolatra jött.

Az öreg lelkész kedvetlenül rázta fejét: „Tudom, hogy a fiatal ember unokahúgomat nagyon s igazán szereti, de azt is tudom, hogy soha sem folyamodnék oly eszközökhöz s legkevésbbé volna képes Cölesztinát oly lépésre rábeszolni.”

„Kedves barátom, ellenvetése aligha bírnak alap-pal. A műzák fiai nem igen szeretnek egyenes uton célhoz jutni és ha a szerencse udvariasan nyitja is ki ajtaját előttük, jobban szeretnek az ablakon bemászni még azon veszélylyel szemben is, hogy eltörik a nyakuk.”

„Az én fiatal barátom nem tartozik az olyan kalandos természetek közé,” viszonzá a lelkész. „Ő meg tudta szerepni teljes tiszteletemet és hajlamomat s igazán nincs rá szükség, hogy azt könnyelműen kockáztassa s egy bolond lépéssel mindnyájuk boldogságát meg-zavarja.”

A táblabíró szánakozólag vonta vállát, hogy az öreg ur nem ad hitelt szavaínak, s még sem áruhatta

el nek a tulajdonképeni okot, mely gyanakodását föltelte valószínűvé tette.

„Ön végtelen bizalma igen kapóra jöhetett annak a fiatal embernek. Míg ön a bűndöt másutt keresi, a festésznek ideje van magát biztonságba helyezni. Sürgösen tanácsolom önnek, ezt a gondolatot megragadni s a szerint azonnal intézkedjünk.”

A jogtudós szokott hévvel és a legnagyobb elelvenséggel beszélt. Minél jobban gondolkozott ezen eseten, annál jobban volt meggyőződve, hogy ezen tanács-szerű eseményben a festő keze működik közre s így rajta volt, hogy az öreg lelkész bizalmát megingassa s őt a vakmerő csábító gyors üldözésére serkentse. De összes bizonyítékai a tiszteletré méltó lelkészre hatá-
talanok voltak, mert a Rikárdra vonatkozó jó véleményét nem engedte megingatni.

„Ha ön elfoglaltságában a fiatal párnak időt enged — bocsánatot kérek, régi barátom, de illendőbb kifejezést nem találok rá — akkor nem marad egyebem hátra, mint hogy magam kellőkép intézkedjem,” kiáltá buzgóan a táblabíró s távozni készült.

„Kérem, tessék maradni,” viszonzá a lelkész szokatlan hevésséggel. „Mások előtt ne szóljon semmit s ne tegyen oly lépéseket, melyek drága Cölesztinam emleket bemocskolhatnák.”

„De gondolja csak meg, az eljárás nagyon egyszerű volt. A festész és Cölesztina légyottot adtak egymásnak, gyönyörű holdvilág volt, a szerelmek édes álomba merülve sétaták — az órák percekint multak — visszatérni már késő volt — — —”

„Ne tovább, nem akarok többet hallani!” moudá az öreg ur, kit a táblabíró önző fejtegetése igazán kellemetlenül érintett.

„A legemesebb leány is gyöngé nádszállá válik, há igazán szeret,” kezdé újra a táblabíró s élesen tevé hozzá: „Pap létére a női szív mélysége és gyöngéi természetesen ismeretlenek ön előtt.”

Ily furcsa állítás a tisztes lelkészét kizozta sodrából. „Ön elfeledi, hogy éppen a katholicus pap előtt mutatják magukat teljes valóságukban a lelkék és szívek, s hogy az emberi kedélyből egy ránc sem marad el-tűnt elrejtve.”

(Folyt. köv.)

ntán elfogadott a Csomor Kálmán gyöngyösi polgármester által fogalmazott kérvény, mely a mai számunkban közölt alapelvekből indult ki. Minthogy az értekezletet Zala-Eggerszeg polgármestere hívta egybe, e város országgyűlési képviselője Radocsa János fog annak a képviselőházzal való benyújtására felkértni.

— **Vasutügyi gyűlés.** Kristó Lajos H. M. Vásár helyi polgármestere, mint bizottsági elnök, a szentesi vasárhelyi makói vasut előkészítő bizottságát november hó 26 ik napjának délelőtti 10 órájára H. M. Vásárhelyre gyűlésre egybehívta. A gyűlés megtartására gr. Bethlen Márkus előmunkálatai engedélyes is értesített.

— **Műsorozat.** A helybeli jótekegy négyzet által e hó 17 én a „Jó szív“ javára rendezendő hangverseny műsorozata a következő: 1. *Hadgyakorlaton.* Vigjáték egy felvonásban. Irta: Csáktornyai Lajos. Személyek: Dávidházi Jenő (ifjú Szoldos Ferenc). Blanka, neje (Filó Laura k. a.). Palacsy Géza (dr. Mikee Ödön). Rendező: Dr. Filó Lajos. 2. *Bethoven Grand Septour.* Zongorán négy kézre eladjaák Schlegel Károlyné és Pokorny Tódorné urnók. 3. *Aridità Il Bacio* Zongorakísérettel éneklé Nyári Lászlóné urnó. 4. *Magyar ábránd* Cimbalmon előadja Szathmáry Mariska k. a. 5. *Szavaltat.* Előadja Nyári László. 6. *Mozarttól „Az ibolya“, Gounodtól „Helyettem kis virág.“* Zongora kísérettel éneklé Nagy Vilma k. a. 7. *Magyar népdalok.* Zongorán előadja Szathmáry Mariska k. a.

— **Városi rendkívüli közgyűlés volt** e hó 5 én vagyis hétfőn, melynek egyedüli tárgyat a regale megváltását célzó törvényjavaslattal szemben a város részéről elfoglalandó álláspont megállapítása képezte. A polgármester s többek indítványára első sorban felirat intéztetik az országgyűléshez valamint Tisza miniszterelnökéhez, hogy e fontos ügynél Szentés város speciális érdekei figyelembe véessenek. Azonkívül a zalaegerszegi polgármester által a regaleügyben Budapestre egybehívtatott értekezletre Szentés város képviselőitében Sarkadi N. Mihály polgármester, Burián Lajos ügyész és Sima F. képviselő küldettek ki azon utasítással, hogy ez értekezleten való megjelenésre Törs Kálmán országgyűlési képviselőket is kériék fel. Azt hisszük, hogy több hatása lesz a rendezett tanácsú városok közös föllépésének, mint akárhánymemorandum egyes városok részéről; de az is szükséges, hogy az országgyűlési képviselők választóik érdekeit éppen most igyekezzenek érvényesíteni.

— **Balogh János megyei árvaszéki elnök** a megyei községek árvaügyeinek s ezek kezelésének megvizsgálására e héten körutára indult. Kétségtelen, hogy egy föllöttes tisztvelőnek gyakoribb megjelenése a községekben a célból, hogy azok eljárását megtekintse s felülbíralja, nemcsak üdvös, hanem szükséges is, mert sok hibát rövid uton lehet elintézni s bármely visszaélést azonnal észrevenni s annak gátat vetni.

— **Fontos közgyűlése lesz** városunknak e hó 12 én, a midőn a regaleügyben eljáró bizottság, melyet a legutóbbi közgyűlés választott volt, az országgyűléshez és a pénzügyminiszterhez intézendő feliratában azon körülményt emeli ki, hogy habár Szentés város 1836 ban 1,300,000 forintért váltotta meg a földesuri jogokat, még sem részesült urbéri kárpótlásban, még pedig önhibáján kívül. Minthogy az urbéri kárpótlásról szóló törvény kivétel nem tesz, de nem is tehet, és Szentés város csak akkor országgyűlési képviselőjének muladékosága folytán nem jutott az őt jogosan megillető kárpótláshoz, Szentés város feliratában e fontos körülményre különös súlyt fektet s annak is igazságos elintézését kérielmezzi a mostani regalemegváltási ügygyel kapcsolatban. Nincs egyetlen polgára e városnak, ki ne óhajtaná e kárpótlást, de kérdés, vajjon nem fogják e felsőbb helyen Szentés városnak ezen követelését elévültnek tekinteni? Bár családunk ezen felleveusünkben s városunk közkasszája szépen megtelnék a sok bankóval!

— **Gyászhir.** Eszes Mihály dorosmai gózmalomtulajdonos, a jó hírnevű Eszes Mátyás csongrádi gózmalomtulajdonosnak fia, nem régen belebotlott egy vederbe, mi által lábszarát megsértette. Az illető kiscsinyléven a bajt a gyógykezelést állítólag elhanyagolta, miből vérmérgezés következett be, mely e hó 5 én halálát okozta. A gyászoló család által kibocsátott gyászjelentés szerint nevezett élete 33 ik, boldog házassága 11 ik évében mult ki s 6 án örök nyugalomra helyeztetett. Nyugodjék békében!

— **Birói ítélet.** Ismeretes dolog a helybeli lapokból, hogy a szegedi ügyvédi kamara ügyésze Wagner Gyula a helybeli kir. járásbírósnál zugirászkodás miatt többek ellen följelentést tett. Ezen följelentések közül Juhász János városi birtoknyilvántartó ellenít a kir. járásbírósnak már el is intézte olyképen, hogy Juhász Jánost a zugirászkodásban vétkesnek mondotta ki s egy havi elzárásra és 30 frt költség megfizetésére ítélte, egyszersmind eltiltotta attól, hogy egyesek részére szerződéseket vagy kérvényeket szerkeszsen. Az ítélet ellen egy a kamarai ügyész mint a vádlott felebbezett. — Ugy látszik, hogy a zugirászkodásra másutt is rossz idő jár. Igy Egerben a városi árvaszéki ígtatót botránys zugirászkodás miatt foglymi uton hivatalától mozdították el, Makón pedig Hegedüs Sándor városi adónyilvántartót a kir. járásbírósnak ugyanazért 25 frt pénzbírságra ítélte, s a telegkönyvi beadványok készítésétől 3 hónapig terjedhető elzárás következménye alatt ítéletileg eltiltotta.

— **Sz. Kovács Pál,** másodsülött „szerény kis lapjának“ volt kiadója, 168 frt erejéig károsította meg a kincstárt, amennyiben, mióta lapja napvilágot látott, benne megjelent hirdetések után járó bélyegilleték címén egy krajeárt sem fizetett, sőt lapjait csak sok sürgetés után mutatta be az adóhivatalnak. Midőn pedig kiszámították, hogy 168 frtot tartoznék fizetni, akkor kisült a turpisság, hogy bizony „szerény kis lapja“ a városnak még többbe került.

— **Nyilvános árverés eredménye.** A helybeli piaci és vásári helypenzszedési jog bérletére tíz árverező volt, kik közül a legtöbbet ígérő Borbély János 7878 frt évi haszonbérösszegért nyerte el a jogot.

— **Tulnépes iskola.** A királysági községi tanítónak a községi iskolaszékekhez intézett jelentése szerint a királysági tanyai iskolában az iskolás gyermekek száma 60 ra emelkedett s még több gyermek jelentkezését várhatni. Ez állapot kellő kitudására az iskolaszék Onodi Lajos városi főjegyzőt és Pólya Ferenc gymntanárt küldte ki.

— **Megüresedett gyakornoki állás.** A szentesi hitelszövetkezetben a gyakornoki állás kinevezés, folytan megüresedvén, az arra reflektálók jelentkezzenek az intézet igazgatójánál, Dósa Béla urnál.

— **Mai lapunk hirdetési közt** arról értesítettük városunk és vidékünk közönsége, hogy a jövő évtől számítandó három évre újból lehet részvényeket jegyezni a helybeli „Kölesönös Segélyező Szövetkezet“-ben, mely ez év végén három évi működését fogja befejezni. Nem egy ízben hangsúlyoztuk, hogy ezen intézet főképp kisebb jövedelmű polgároknak fölötte üdvös, mert nagy azok száma, kik nem szívesen várnak, de nem is várhatnak, hogy öt vagy tíz év mulva kapják meg részvényük értékét, holott ezen szövetkezetnél három év mulva kiki leszámol. S dacára ezen rövid időtartamnak, körülbelül 6%-ra rug a tiszta haszon a befizetett pénz után, mely haszon annál több, minél több részvényre bir valaki. Ezen intézményt e helyen is a takarékoságot kedvelők figyelmébe ajánljuk.

— **Egy kis változatosság.** A ki csütörtök délután 4 óra tájban a központi piacra érni járt, gyönyörködtetett két sertésben, melyek a délelőtti piac utáni maradékok felett szakszerű szemlét tartva szabadon sértélgattak a piacon. Minthogy a két sertés akadálytalanul végezte szimatolását, azt kell következtetni, hogy nem közönséges halandó tulajdonát képezik s valószínűleg szabadalommal bírnak a piaci maradékok felszedésére.

— **Az illavai rablázadók pöre.** Csütörtökön délelőtti hírdették ki az illavai fegyházban az ítéletet a lázadó rabok előtt. Vass Sándor, mint a lázadás értelmi szerzőjét és Pusik György gyilkosát, kötel által való halálra, Pörge Tóth Imrét felbujtás és súlyos testi sértés miatt öt évi magánzárkára, hetenként két napi bójttel szigorítva, Jovica Györgyöt pedig 15 évi fegyházbüntetésének kitöltése után még két évi fegyházra ítelték. A másik három vádlottat felmentették.

— **Férj-gyilkosság.** Vad kegyetlenséggel tette el láb alól Modortakon Illik Györgye oláh parasztot felesége Jeri Julia, a ki már egyszer férj-gyilkosság gyanuja alatt állott. A menyecske összebeszéltestestvérevel, Jeri Györgyvel, Bozsgán Konstantinnal s Beneveknán Juon modortaki emberekkel s kifőzték a bűn tervét. A bűntényre az aradi vásár napját szemelték ki, a mikor Illik Györgye reggel 4 órakor mindig ki szokott menni az országutára és ekkor a fentebb említett banda a sötétben megtámadta s míg a férfiak vasvillával teljesen szétverték a szerencsétlen ember koponyáját és agyveljét, az alatt az asszony egy késsel keresztben szét hasította férje hasát úgy, hogy e késvágás maga is okvetlenül halálos lett volna. A vizsgálat e tényeket mind kiderítette s ezek alapján a feleség, Jeri Györgye a sógor, továbbá Beneveknán Juon és Bozsgán Konstantin beszállították az aradi kir. ügyészség ogházába.

— **A zsidók házassága** tárgyában a vallásügyi miniszter következő rendeletét bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz: Felmerült kételek folytán értesítem a közönséget, hogy az izraelita nősülni szándékozó feleket születési bizonyítvány nélkül összehadni nem szabad. Minden oly esetben tehát, midőn a házasságra lépni szándékozó izraelita vallású egyén, születési bizonyítványt szabályszerű anyakönyvi kivonat alakjában, bármily oknál fogva beszerezni s felmutatni nem képes, hozzám esetről-esetre jelentés teendő oly célból, hogy vagy a születési utólagos anyakönyvi bejegyzés rendelkezés ol, vagy ha a születési körülményei kipuhatolhatók nem volnának, az illető egyének születési bizonyítvány hiányában felderíthető egyéb adatok alapján való házasságra léphetése engedtessek meg.

— **Gyilkosság vagy öngyilkosság.** A szegedi tanyán a napokban Csóti Gyapjas Mihálynál gyanus haláleset történt. Ifjú Kistót István ott vacsorált a nevezett gazdambertnél s vacsora után azt a hirt viték a feleségnek, hogy az ura verében fekszik. Mikor az asszony rémulten Csóti Gyapjasékhoz futott, akkor a szerencsétlen Kistót már haldokliott, de még volt anyji ereje, hogy így szóljon: „Csóti Gyapjas Mihály ölt meg.“ Ezzel szemben Csótiék azt vallják, hogy Kistót részeg állapotban önmagát lölte meg. A vizsgálat a gyanus haláleset okának kiderítésére vonatkozólag folyamatban van.

— **A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetének** vásárhelyi fiókja egy temetkezési segélyegyesületet akart alakítani, melynek alapszabályai jóváhagyás végett felterjesztettek a belügyminiszeriunhoz. Onnan most érkezett le a miniszter rendelete, melyben értesíti a várost, hogy miután a tervezett intézményt humanistikus jellegének nem találja, az alapszabályokat jóvá nem hagyhatja, mert azok a kereskedelmi bíróság megvizsgálási köre alá tartoznak. Érdekesnek tartjuk megjegyezni, hogy dacára, miszerint Vásárhelyen már tizennyolc temetkezési egyeslet van, ezen újabb egyesletbe is már 1400 tag lépett volna be.

— **A válás legegyszerűbb módját** a loangok néptörzsénél (Afrikában) találjuk föl, de itt is csak a hercegnők előjoga ez. Ezek tetszésük szerint válogathatnak a férfiakban. Ha valamelyik férfi akár hol megtetszik a hercegnőnek, csak újjával int és annak kötelessége rendelkezésre bocsátania magát, ha pedig megunták, keze-fejére fu, ekkor kötelessége odább állni. Ezzel utjára bocsátja férjét és többé nem törődik vele. A loangói hercegnőnek anyai férjök van, a menyuit csak akarják.

— **Borzasztó büntényt** követelt el a napokban Nieszava közelében néhány paraszt. Egy Freund nevű kielni 17 éves leány Danzigba akart menni, de nem lévőn utlevele, LukosinMártont és Tomaszevszki József

parasztemberek felajánlották neki, hogy átviszik a haláron. Utközben a két paraszt bevitté a leányt az erdőbe, a hol még néhány társuk segélyével levetkőztették, 120 rubelnyi készpénzét elrabolták, s azután a lábán az ereket felvágva, folakasztották. Szerencsére a szij, melyre a szerencsétlen leányt felakasztották, elszakadt, s az agyonküzött teremtés vértől elboritva a földre esett. Nagy nehezen sikerült neki elvászorogni az országutára, a hol egy parasztember megtalálta és bevitté a városba. Az őt tettest elfogták.

— **Református theologiai akadémia Kolozsvárott.** Az erdélyi részek református theologiai akadémiaát Nagyenyedről alkalmisint Kolozsvárra fogják áthelyezni. Az erre vonatkozó tárgyalások az erdélyi reform egyházkerület igazgatótanácsában még folyamatban vannak. Az intézet számára, minthogy az áthelyezés jóformán bizonyos, már 20,000 forintért helyiséget is vettek Kolozsváron. A telket gróf Teleki Ádám adta el s a vételárból 5000 frtot egy felállítandó akadémiái tanszék javára visszaadott a református egyháznak.

— **A negyvenéves uralkodói jubileumot** Ausztriában sem fogják zajosn megünnepelni. A király határozott kívánsága, hogy ezt a napot csakis jótekegyssággal tegyék a polgárok emlékezetessé. A helytartó ily értelmű leiratot küldött a Bécs város polgármesteréhez, aki ezt a köztégtanács legutóbbi ülésében felolvasta. A leirat hangsúlyozza, hogy az uralkodó minden kiadással járó ünnepeleykeskedés alól felmenti a közönséget s így a hivatalos mint az egyházi szertartásokat mellőztetni kívánja. Ennélfogva nem is fogad küldöttségeket s lemond minden néven nevezendő üdvözlésről, akár szóban, akár írásban, vagy táviratilag tervezetnek az. Ez a kívánsága az uralkodónak természetesen a tervezett néptünnep sorsa felett is dönt. Az egyházak már is elhatározták, hogy jótekegy alapítványokat tesznek az uralkodói jubileum emlékére.

— **Beküldetett.** Egy épp oly olcsó, mint hathatós enyhítő szer torok- és mellfájdalomk ellen a valódi, hatóságilag védett **Tietze-féle hagyma-cukorka.** A vörshagyma jótekegysság hatása köhögésnél, rekedtségnél, nyálkásodásnál stb. régen ismeretes. Ezen nedv csipős és kellemetlen íze azonban rendszerint gátolja alkalmazását. Más alkalmas alkotórészekkel való keverés által sikerült ezen a bajon segíteni s a hagymánel a **Tietze-féle** hagyma-cukorkák alakjában nélkülözhetetlen házi-szerre vált minden torok- és mellbajosknál. Poutosan kell ügyelni e szóra **Tietze**, mely mindenik esomagon többször ismétlődik. Minden egyéb értéktelen utánzás. Valódi minőségben 20 és 40 krajeáros esomagokban minden nevezetesebb gyógyszerházban s illatszertüzetben kapható. Főraktár Ausztria Magyarország részére: gyógyszerár a „fektele szaszh“, Kremsierben (Morvaországban).

A budapesti értéktözsdeiről.

(A „Magyar Mercur“ heti tudósítása.)

Az októberi ultimo szerencsés lebonnyolítása, a novemberi szelvény és házbér sem voltak képesek a tözsdén nagyobb lendület előidézni, minék egyedüli oka a még mindig szorult pénzviszonyokban rejlik. A pénzpiac még mindig nem tudja kibévenni azokat a rázkódtatásokat, melyeket a mult évben Európa hadikészüldősei által szenvedett; legalább igen lassan tart a lábadozás, bár a javulás tünetei nem tagadhatók el. A tözsdé irányára most is folyton szilárd, de az izlét a lehető legszüdebb határok között mozog. A konverzi ra vonatkozó törvényjavaslát benyújtása jó hangulatot keltett ugyan, de a véderő törvényjavaslát azt a hatást majdnem teljesen ellensúlyozta, mert újabb pénz-áldozatoktól tartanak.

Járadékok és befektetési értékek általában igen szilárdak, különösen a magyar papírjádék mutat nagy hajlandóságot az emelkedésre és kétségtelen is, hogy a konverzió a papírjádék jelentékeny emelkedését kell, hogy maga után vonja.

Bankrészenyek közül csak a két hitelrészvény iránt mutatkozik némi érdeklődés, ezekben majdnem állandók az árfolyamok, de a többi bankrészenyek többé-kevésbé el vannak hanyagolva.

Közlekedési vállalatok értékei közül a magyar garantírozott vasutak részvényeiben a konverzionális törvényjavaslát következtében igen jelentékeny hausse van, de a többi e nemű értékek is szilárdak.

Iparvállalati értékekben majdnem teljesen pang az üzlet. Az irány és az árak változatlanok.

Sorsjegyek közül az állami sorsjegyek szilárdak, de a magánsorsjegyek valamivel olcsóbbodtak. Valtúk és ércváltók szilárdak.

A „Magyar Mercur“ előfizetési díja félvre csak 1 forint. Előfizethetni Budapesten, Hatvani-utca 17 sz.

Kiadó bolthelyiségek.

A dr. Pollák- és Reis-féle házban a tyuk-piacon két bolthelyiség nagy pineével jövő évi szt.-György naptól fogva kiadó.

„AZ ANKER“

ÉLET- és JÁRADÉK BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
VEZÉRKÉPVISELŐSÉG:

Budapesten, Deákter 6. sz. saját ház „Ankerudvar“.

A társaság minden az ember életbiztosítására vonatkozó üzletekkel foglalkozik, u. m.: a) tululási és kiházásitások; b) haláleseti biztosítások; c) járadék biztosítások. Nyereményrésztül fizetett a társaság a) haláleseti biztosítások után az évi díj 25%-át; b) a tululási és kiházásitási biztosítások után átlag a biztosított tőkének 30%-át, s így minden biztosított 1000 frt után tényleg 1300 frt fizettetett.

Részvénytők és biztosítéki alap 1887. december hó 31-én . . . . .frt 34.513.072.95.

Az utolsó üzlet jelentés szerint a biztosítási állomány 1887. dec. hó 31-én volt „ 163.330.602.42 tőke. és „ 48.966.44 járadék.

A társaság létezése óta haláleseti és kiházásitási biztosításokért 1887. dec. hó 31-ig kifizetett 58.929.495.40

Dijkönyvecskékkkel és felvilágosítással szolgál a vezérképviselőség Budapestben vagy a helyi ügynökség.

Nyilttér.

E rovathban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Kedvező fekvésű eladó ház.

Özv. K. Nagy Sándorné úrnőnek III. tized 19. sz. háza — közel az új gymnásiumi épülethez — szabad kézből azonnal eladó.

Ganzseidene bedruckte Foulards von fl. 1.20 bis fl. 3.90 per Meter versendet roben- und stückweise zollfrei das **Fabrik-Depot G. Henneberg** (k. k. Hofhof.) Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto. (5.)

TÜDŐBAJOK.

Gáz-kilehelés

(Rectal-injectio)

gyógyít tüdőbajokat, (tüdővést, sorvadást),

asthmát, időségi bronchialbajt, tüdőkatarrhust.

A leghihetlenebb, az orvosok előtt elérhetetlennek látszott eszmény, tüdőbajok gyógyíthatása, most már teljesen el van érve. Világhírű tanárok és orvosok bizonyítványai, meggyógyult egyének száz meg száz levele, melyeknek valódi másolatait megcáfolhatlan meggyőződés szerzése végett kívánatra bérmentesen bárki kaphatja, orvosi szakapok kedvező jelentései, a legnagyobb kórházakban való alkalmazás a legfényesebb bizonyítványt nyújtják a rectal-injectorral való kilehelési gyógymód legmeglepőbb, eddig nem sejtett eredményéről. Példaképp ezt jelentik Dr. Bergeon és Dr. Morel tanárok: „Köhögés, nyálkásság, láz, vérhányás három nap alatt enyhülnek, azután teljesen elmúlnak — alvás és étvágy visszatérnek. A test súlyszaporodása hetenkint 1/2 egészen 1 kilóig. A legfárasztóbb életmódot lehet azu-

tán folytatni.“ Cornil és Verneuil tanárok így nyilatkoznak: „Az asthmánál a léleketleni anonnali elmúlása. — Teljes gyógyulás gyakran 8 nap alatt.“ — Fajardin Beaumetz tanár: „Időségi bronchialkatarrh teljesen gyógyított.“ — Fränzl és dr. Statz tanárok: „Láz, éjjeli izzadás, köhögés elmúlnak — borzasztó éhség áll be — súlyszaporodás egészen 5 kilóig.“ — Dr. M'Laughlin: „A magas fokú tüdő gümőkór közöl valamennyi alaposan felgyógyult.“ — Hasonlót jelentenek a betegek. (A gyógyítás nem alkalmatlan, nem zavaró s utóbaj nélküli.) — A cs. kir. kizár. szab. gáz-kilehelési készüléket (rectal-injector) használati utasítással orvosok számára és magánhasználatra s a gázfejlesztéshez való hozzátartozóval készpénzért vagy postautánvételt 8 frt-ért, gázmérővel 10 frt-ért küld

Med. Dr. Altman. Bécs (Wien), VII., Mariahofer-strasse No 70.

Böhm. Krumau 1888. mart. 3. Collega ur! Egy igen súlyos esetben egy tüdőbajosnál ön kilehelési készülékével valóban kitűnő sikert értem el. Tisztelettel! MED. DR. FAUTE GYULA.

Kecskemét, 1888. szept. 11. Tisztelt orvos ur! Ön gáz-kilehelési készülékét 1887. évi őszkor oly kitűnő sikerrel alkalmaztam, hogy tökéletesen helyre álltam s ezen állapot azóta folytonosan tart úgy, hogy teljesen egészséges vagyok. Fogadja őszinte hálámat! SZABÓ JULIA.

ÉRTESETÉS.

Szentes város és vidékének közönsége értesítettik, hogy a

„Szentesi Kölcsönös Segélyző Szövetkezet”-ben,

mely már 3 év óta áll fenn, a jövő évre újból lehet részvényt váltani. Egy-egy részvény után a beíratási díj 40 kr., a heti betét pedig 20 kr.

Alírási ívek rendelkezésre állnak a szentesi polgári iparos és gazd. körben (Máhr Kázmér cukrásznál), az ipartestület helyiségében (eszimadia ipartársulat házában), az igazgatóság tagjainál, azonkívül vasárnap délután a szövetkezet helyiségében (a polgári körben). Alírni lehet ez év végéig.

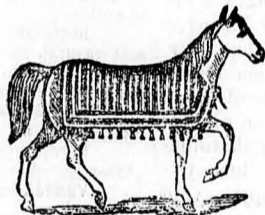
Szentes, 1888. nov. 1.

Az igazgatótanács.

Lótakarók kiviteli üzlete.

Első legolcsóbb forrás!

Ha a ló döglük, a gazda pusztul.

Meleg takaró biztosítja a ló egészségét és munkaerejét.

Feltűnést keltő értesítés

az összes t. lótulajdonosok részére!

A Romániával, Oroszországgal és Németországgal folytatott vám- és kereskedelmi háború folytán, mely az üzleti forgalom teljes beszűntetését és az árukivitel megsemmisítését maga után vonta, valamint a mostani harcias helyzet és rossz üzleti viszonyok következtében több száz tuat lótakaró van éleztemben felhalmozva, melyek a fenti országok számára készültek, miért is kénytelen vagyok lótakaró-készletemmel mi den áron szabadulni.

Ezen takarók az első, többször kitüntetett bécsi takarógyárban készült, pompásan kidolgozott, nehéz, sűrű árucikk, mely a legelőkelőbb gavalloerok, uraságok, gazdaságok, ménesek és berkooesi tulajdonosok részére szállítottatik s szépsége, ritka jósága és felülmúlhatlan olcsósága által a legmelegebb elismerésre talált, mit a naponkint érkező, legkielegítőbb utórendelési levelekkel bizonyíthatok.

Az összes lótulajdonos uraknak egész Ausztria-Magyarországon és Olaszországban utánvételt vagy az ár előleges beküldése mellett küldök

elsőrendű lótakarókat

190 cm. hosszukat és 130 cm. szélesséket, legjobb, elpusztíthatlan minőségben, sötét alappal és élénk csikokkal, sűrűket és melegeket, jól kidolgozottakat, darabját

csak 1 frt 50 kron.

Divatos sétatakarókat sötétsárga alappal és hétszeres kék-piros csikokkal, körülbelül 2 méter hosszukat és 1 1/2 méter szélesséket, kitűnő elsőrendűeket, darabját

csak 2 frt-ért.

Elegáns kensárga urasági berkooesitakarót négyszeres szélességűt, fekete-sárga vagy kék-piros csikokkal, mintegy 2 méter hosszút és 1 1/2 méter szélességet, fölfőtto elegáns kiállításal, minden ló igazi disze, darabját

csak 2 frt 50 kron.

Ha tehát valaki lovai számára jó, szép, meleg takarót akar beszerezni, használja fel azonnal ezen kedvező alkalmat, mely bajosan fog viszatérni s rendelje meg azonnal ezen igazán jó takarókat. Tegyen kísérletet bárki s nemcsak hogy meg lesz elégedve, hanem ismerőseinek is fogja ajánlani, miért a legnagyobb hálával fogok tartozni.

Rendelésnél pontosan kérem a teljes címet: a rendelő nevét, állását, lakhelyét, utolsó postát s az ország nevét, hogy a szétküldésnél tévedés ne forduljon elő.

Tisztelettel

ZELINKA K. Bécs, (Wien III.) (Hetzgasse) 33. sz.

Értesítés.

Szentes város és vidéke nagyérdemű közönségének ezennel tudomására hozzuk, miszerint

Szenássy Ferenc úr

általánosan kedvelt jamaica- és brazilai palack rumjainkban, valamint chinai csomag és doboz teáinkban, továbbá eredeti francia és magyar cognácbán

főraktárunkat

egyedüli elárusítási joggal bírja s árúinkat eredeti budapesti áron adja el.

Midőn erre a teadény beállta alkalmával figyelmeztetni van szerencsénk, kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását.

Kiváló tisztelettel

DIETRICH és GOTTSCHLIG,

magy. kir. udvari szállítók és tea és rum nagykereskedők BUDAPESTEN.

TICHO BERNÁT

kereskedelmi üzletében

Brünn, Krautmarkt 18. saját házában, utánvét mellett kapható:

Hölgykendő egész gyapjú, minden új divat színben, kétszeresen széles, 10 méter 8 frt.	Egy jute-garnitúra 2 ágy- és 1 asztalterítő, rojtjal 3 frt 50 kr.
Niggerloden, a legújabb őszi és téli ruhának, kétszeresen széles, 10 méter 5 frt 50 kr.	Jute-függöny tűök mintá, egy teljes függöny 2 frt 30 kr.
Ragusa divatjelme, létszeresen széles, kötőruhának, minden színe szímben, valamint csikós és karrizott 10 méter 9 frt.	Egy ripsz-garnitúra áll 2 ágy- és egy asztalterítőből, selyemrojtjal 4 frt.
Fekete terno szász gyártmány, kétszeresen széles, 10 méter 4 frt 50 kr.	Hollandi futészönyeg-maradékok 10-12 méter hossza. Egy maradék 3 frt 60 kr.
Dreidraht legjobb minőség, 60 ctm. széles, 10 méter 2 forint 80 kr.	Házi vászon 1 vég 30 rőf 1/4, 4 frt 50 kr. 1 vég 30 rőf 1/2, 5 frt 50 kr.
Gyapjú ripsz minden színben, 60 ctm. széles, 10 méter 3 forint 80 kr.	King-szövet, jobb a vászonnál, 1 vég 1/4 széles, 30 rőf 6 frt.
Karrizott és csikos halóruha kelmék 60 ctm. széles, legújabb dessin 10 méter 2 frt 50 kr.	Chiffon 1 vég 30 rőf 1 r. 5 frt 50 kr. legjobb minőség 6 frt 50 kr.
Valeria-flanel legújabb minták, 60 ctm. széles, 10 méter 4 frt	Oxford mosó, jó minőség 1 vég 30 rőf 4 frt 50 kr.
Ruha-barchet legdivatosabb dessin 10 méter 3 frt.	Kannavász 1 vég 30 rőf 1 lila 4 frt 80 kr. 1 vég 30 r. piros 5 frt 20 kr. CÉRNA-KANNAVÁSZ 1 vég 30 rőf lila és piros 6 frt.
Kalmuk legjobb minőség, 60 ctm. széles, 10 méter 2 frt 70 kr.	Egy lótakaró legjobb gyártmány, 190 ctm. hosszú, 130 ctm. széles, 1 frt 50 kr. Egy berkooesi-takaró 190 ctm. hosszú, 130 ctm. széles 2 frt 50 kr.
Téli nagy kendő tisza gyapjú, 1/4 hosszú, 1 drb 2 frt.	Női ingek erős vászonnál, csipkés szegélylyel 6 drb 3 frt 25 kr.
Double-velourkendő tisza gyapjú, 1/4 nagyságu, 1 drb 3 frt 50 kr. Férfi nagy kendő 1/4 nagyságu, drbja 80 kr.	Női ingek chiffonból és vászonnál finom himzéssel 3 drb 2 frt 50 kr.
Hölgy-Jersey derék selyemgombbal és vággel, minden színben, teljes, nagy 1 drb 1 frt 50 kr.	Férfi ingek sajt készítmény, — fűhő vagy szines 1 drb I. minős. 1 frt 80, II. m. 1 frt 20 kr.
Munkás ingek rumburgi oxfordból, teljes, nagy 3 drb 2 frt.	Normal ing teljes, nagy 1 drb 1 f. 50 kr. Normal nadrág teljes, nagy 1 drb 1 f. 50 kr.
Posztó-árak gyári raktára.	
Brünni posztókelme-maradékok téli öltözetnek, egy maradék 3-10 méter, egy teljes férfi öltözetnek 5 frt.	Téli kabát kelme egy maradék, 2-10 méter teljes téli kabátának, fekete, barna és kék színben 5 f. 50 kr.
Alkalmi vétel! Brünni posztómaradékok 3-10 méter, egy teljes férfi öltözetnek 3 frt 75 kr.	Felső kabátkelmék legfinomabb minőség, egy teljes felsőkabátának, 7 frt.
Minták ingyen és bérmentve. — Meg nem felelő árak fennakadás nélkül visszavételnek.	

Vegyes hírek.

— **Házasság és szerelem a zuluknál.** Furcsa szokások uralkodnak a zuluknál. Mihelyt a kétnemű gyermekek föléseperedtek, tisztos öreg matródnak elvezetik az erdő sűrűjébe és ott tanítják őket családi és házassági kötelemekre. Ez a tanfolyam körülbelül 6 hónapig tart. Ekkor válik a leány eladivá, a fiú is csak egyetlen nőülhet. Az apa ekkor leányát odaadja annak, aki több barmot, tehenet, lovat stb. ad érte. Az új menyegységnek azonban joga van egy házi barátot is választani magának, a ki segítségére van a mezei és házi munkában és egyúttal férjével szemben meg tudja védeni magát, szükség esetén ököllal is. E kettős házasságból születő gyermekek, ha nem életképesek — mint a károkaiaknál szokásban volt — kitétetnek. Hogy ilyen mód mellett a zu'u nők gyorsan vénülnek, az képtelenség. A 30 éves zu'u hölgy már tisztességes vén matróza.

— **A budapesti evang. templom építéséhez a fővárosi tanács 50,000 forintnyi segínyt szavazott meg.**

— **A lóvá tett szerelmes X. urnak megvolt az a gyengeje, hogy szeretett a szoknyák utáa szaladni.** Az uró álarcos bálon egy fejedelmi termelő álarcos hölgy tűnt fel neki, a kinek izléses ruhája is elárulta az ő műrűt. Az uró egész tűzzel kezdett az ulvarláshoz. Nagyszerű vacsorát is fizetett neki. A hölgy roppant érzégyggyal evett, de álarcát a világrt nem akarta levetni. Azt azonban megegedte, hogy bérkocsiban hazaviszje. Utközben szerelmestök égő szerelmi vallomást tett, de a hölgy még sem eresztette őt be a kapun, csak másnapra ígért neki — légytött. A kijelölt helyen dológó szívet várakozik X. ur, szerelmese meg is jelen — férfi ruhában. X. ur nem akart szeméinek hiúni, de csak mikor az elmondta, hogy joggyakornok és szíves szavakkal köszönte meg neki a vacsorát, hosszu orral s dühösen elvágatott.

— **Georgiában** egy Jeff King nevű 128 éves néger halt meg pár hét előtt. Özvegye csak 23 éves volt.

CSARNOK.

A gyémánt.

A természet egyik örökké megfelfejthetetlen titka a gyémánt. A tudósok ugyan már sokszor azt hitték, hogy a gyémánt keletkezésének módját és okait felfedezték, sőt már a gyémánt mesterséges előállítására is tettek kísérletet, de a kísérletek eredménye — bármily fehéren hirdették is azokat — messze mögötte maradt a reményeknek. Csak kis köveket tudtak előállítani és ezek is csak az elméletben hasonlítottak a gyémánthoz, a mennyiben alkotuk és tartalmuk megfelelt a jegecedett szénenynek.

A legújabb tudományos felfedezések különben is

sok korábbi tudományos tételnek derogálnak. Így pl. most már meg van döntve azon korábbi nézet, hogy a gyémántnak nagyon magas hőmérsék mellett kell keletkeznie, mert különben keménysége, változatlansága és minden physikai erővel szemben tanusított ellenálló képessége nem volna megmagyarázható.

Hogy a gyémánt keletkezésének nyomára jöjjenek, mindenekelőtt e drága kö elérésének módját és eredményeit kellett tanulmányozni. Ha a teljes tisztaságu fehér gyémántok elégnék, absolute semmi hamu sem marad hátra. Az egész szénsavvá változik át. A szines gyémántok azonban mindig hagyják egy kis hamut hátra.

Fontos továbbá azon kérdés, hogy miből állanak a gyémántok belsejében látható sötétebb pontok. Erre nézve a legilletékesebb buvárok azon nézetben vannak, hogy ezen pontok legtöbb esetben gázt tartalmazó lyukak. Néha ezen lyukakban szénszerű anyagok is vannak, melyek roppant gyorsasággal égnek el. Sajátságos, hogy a majd nem eléghetetlen gyémánt belsejében ily könnyen elégelhető anyagokat tartalmaz. Bizonyos kap-gyémántokat, melyeknek ezen belső anyagok következtében zöldes ragyogásuk van, csak 300 foknyi hőmérsékletnek kell kitenni, hogy fehérekké váljanak.

A bányákban talált gyémántokon semmi sem látszik azon ragyogásból és tűzből, melyet rajtuk később csodálunk. Csak a köszörülés által nyerik azok ezen „fényes“ tulajdonságaikat. A gyémánt-köszörülés újabb találmány, melyet a régiak nem ismertek, ámbar a drágakövek fényezésében és vésésében igen ügyesek voltak. A gyémánt csiszolást Berquem Lajos Braggóben találta fel 1476-ban. Ő benne tanult először az az eszme, hogy egyik gyémántot a másikkal lehet csiszolni. Károly burgundi herceg három gyémántot adott át neki, hogy azokat összes ügyességének igénybevételével csiszolja meg.

Berquem rögtön hozzáfogott a munkához. Mind a három gyémántot különbözőképen csiszolta. A csiszolás oly pompásan sikerült, hogy a herceg annyira el volt ragadtatva az új találmány által, hogy Berquemnek 3000 darab arany jutalmat adott. A herceg az egyik gyémántot a pápának, a másikat XI. Lajos királynak ajándékozta, ki nek jó indulatát megszerezni érdekében volt, a harmadik gyémántot magának tartotta és egy Nancyrűben úján viselte egész haláláig, mely a Nancy melletti útközben érte el.

Berquem találmánya előtt csak a nyers gyémántokat ismerték, melyeket *naiv gyémántoknak* neveztek. Ezen néven fordulnak elő a francia királyok, az anjoui hercegek és burgundi fejedelmek leltáraiban. Berquem találmányának mindjárt első évében három híres gyémántot csiszolt Antwerpenben. — Ezek között a „Sanaj“ volt a legtudományosabb módon köszörűlve. Antwerpen lett az új iparnak központja, aztán pedig Amsterdam. — Ezen utóbbi városban ma 19 nagy, gőzerőre

berendezett gyémántcsiszoló gyár van. Ezek közül egyetlenegynek 450 köszörűje van, melyek mellett több ezer munkás foglalatkosodik.

Mazarin, Colbert és mások hiába kísérelték meg a gyémántcsiszoló iparnak Franciaországba való meghonosítását. A kísérletek azon szenvedtek hajótörést, hogy nem lehetett ügyes munkás személyzetet kiképezni. Hollandából nem lehetett munkásokat hozni, mert egy ügyes gyémántcsiszoló munkás ott havonként kétezer frankot keres.

A gyémántcsiszolás nem könnyű munka. Kiváló figyelmet, gyakorlatot és ügyességet kíván és ezek mellett is nagyon fáradságos. Az operáció három részből áll: 1. meg kell adni a nyers gyémántnak a kívánt alakot, 2. ha a gyémántnak már a kívánt alak megadatott, akkor gyémántporral kell csiszolni és végre, 3. fényezni. Az operáció első része nagy ügyességet, mondhatni tudományt kíván, mert a jegecek falainak irányát kell zsinórmértékűl venni. A második rész, t. i. a csiszolás nagyon fáradságos kézi munka. Végre a harmadik munkalat t. i. a fényezés adja meg a gyémántnak ragyogását. A jól köszörűlt gyémánt csodálatos szépségű. A reája első legkisebb fényt ezerféle irányban és színben veri vissza.

A híres nagy gyémántok, pl. a „Regent“ nem oly szépek, mint a minőknek képzelünk. Ennek az az oka, hogy ezek csak oly módon köszörűlhetnek, mint a kis gyémántok, holott aránylag többet kellene súlyuktól feláldozni, hogy teljes gyönyörűségeket elérjék.

Legnagyobb mennyiségben tudvalevőleg a kapföldi bányákban található a gyémánt. Találhatók ugyan itt oly tiszta fehér gyémántok is, mint Brasiáliában és Indiában, de a kapföldi gyémántok legúbbjének bizonyos sárgás nuanceja van, mely értékeket nagyon lenyomja. Egy 5 karatos (kb. 1 gr.) csiszolt gyémánt értéke, ha teljesen kifogástalan, karatouként 1000—1500 frank, holott a sárgás gyémánt karatja 200—250 frank.

Persze sokan törték azon a fejtket, hogy miképen lehetne ezen sárgás színt eltüntetni. És egy ideig azt hitték, hogy a pótló szín alkalmazása által meg lehet oldani a rjtélyt. Tudjuk a fénytámból, hogy minden színnek megvan a maga pótló vagy kiegészítő színe, a melylyel együtt fehér színt ad. Azt hitték tehát, hogy a sárgás gyémántok fehérekké válnak, ha ibolyaszínű átlátszó burokkal vonatnak be, mert sárga és viola együtt fehér színt képez. Meg is kísérelték a találmányt a gyakorlatban is alkalmazni.

Ez pini ijedelmet okozott a gyémántkereskedelemben. De a félelem indokolatlan volt, mert mit használ a violaszínű külső bevonat? Hisz a fény a gyémántba behatol és a belső jegeclapok által is visszaveretik, a viola színt pedig a gyémánt belsejébe bevinni, bejegeciteni nem lehet. Ezenkívül a külső szines burok is rövid idő alatt elilán.

A gyémánt tulajdonképeni értékét ragyogásának és tüzeinek sokfélesége határozza meg. A gyémántok gyertyafény mellett ragyognak a legszebben. A gyertya- és gázfényben a sárgás árnyalat is eltűnik, de nem a villamos fényben. A kapföldi gyémántoknak értéke tehát a villamos fény terjedésével csökkenni fog, mert a villamos fényvilágított termékekben meglátszik sárgás árnyalatuk. Természetesen még a legsilányabb kapföldi gyémánt is sokkal szebben ragyog, mint a legsikerültebb utazatok.

Hasznos tudnivalók.

A fagyos lábak gyógyítása.

A gazda nem tölhet egész nap a meleg szobában, hanem a nap nagy részét a szabadban kell neki tölteni, még akkor is, ha térdig ér a hó és a higan a hőmérőben nagyon összehúzódik a fagypontra alatt. Közben megeshetik tehát, hogy lábai megfagnak, a mi aztán roppant kellemetlen. A fagyos lábak viszketése még a fogtájátszál is nagyobb kár.

Néhány évvel ezelőtt én is rengeteg kínokat álltam ki lábaim megfagyása következtében. Hetekig nem voltam képes hőrcsizmát vagy cipőt felhuzni.

Mikor pedig a tavasz közelgett és lábaim „engedni” kezdték, elviselhetetlen volt állapotom. Mindenféle szert megkísérlettem. Nincs olyan olaj a világon, a mivel be nem kentem lábamat. Egy sem használt. Doktorok, sebészek receptjei nem értek semmit. Végre egy gazdasági lapban a következő egyszerű tanácsot olvastam:

„Ha lábaid fagyosak, önts egy dézsába elegendő forró vizet, oldj fel ebben annyi porrá tört timsót, a mennyit csak lehet. Ezen oldatban áztasd lábaidat két óra hosszáig. Ha a víz kissé kihűl rögtön önts hozzá forrórt, hogy mindig olyan meleg legyen, a minőt csak kibírni lábaid. Másnap reggel semmi bajod sem lesz.”

Még az nap este megpróbáltam ezen eljárást, jól vigyáztam, hogy a tanácsot pontosan kövessem. Emlékszem, hogy ezen este egy fontos gyűlésre szerettem volna elmenni, de nem voltam képes csizmát vagy cipőt huzni. Lábaim úgy meg voltak dagadva, mint egy nagyon kövér gyermek arca, kinek még a foga is fájt, szintük pedig szembetűnően hasonlított a vörös repáéhoz.

Egy dézsa forró vízbe annyi porrá tört timsót tettem, a mennyit az feloldani bírt. Aztán addig áztattam lábaimat, míg szép kerekded formái tönkre mentek és úgy néztek ki, mint azon asszony kezei, ki hajjaltól fogva késő estig fehérre mosással foglalatostkodott. Ezután lefeküdtem és reggelig az igazak mély álmát aludtam.

Reggel felkeltem, felhuztam csizmáimat, melyek oly könnyen felszúrtak, mintha térfogatuk az éjszaka megkészszerződött volna. Örömben legálább egy negyed óráig jártam a csárdást muzsika nélkül.

A leírt eljárást mindenkinek ajánlom, kinek fagyos lábai vannak. Nem egészen új dolog ez, mert a timsó

víz nagyon sok helyt használják már, csak hogy — eredménytelenül, mert egy dézsa vízbe 1—2 krajcár ára timsót szoktak beledobni. Ez persze nem sokat segít. A vízbe annyi porrá tört timsót kell bele tenni, a mennyit az csak feloldani képes. A phisika azt tanítja, hogy három módon lehet a valamely folyadék által feloldható anyag mennyiségét növelni és pedig a folyadék melegítése, a feloldandó anyag porrá törése és a folyadék kavarása által. Mindhárom tényezőt alkalmaznunk kell, hogy minél több timsó legyen feloldva azon vízben, melytől fagyos lábaink meggyógyítását várjuk.

Apróság.

Bernát Gazsi találkozik egy ismerősével. —
Hová, háová, háová, háová, háová?
— Gőzfürdőbe!

— Tyhű terringetét, ebben a kutya melegben?
— Ija, barátom, én homeopatha vagyok. Az adósság alól is csak úgy lehet kibújni, ha az ember új adósságot csinál!

* * *

Az ötven es években Lisznyai Kálmán a kepepi temetőben sétált Bernát Gazsival.

— Látod Kálmán, sohajtot föl egyszerre Gazsi, — mi is ide jövünk, ha isten élte!

* * *

A ki könnyen teheti. A két évvel ezelőtt elhunyt duggazdag bécsi bankár, báró Wodianer Móríc egyszer berkocsin ment valahová s egy forintot nyomott a kocsis markába.

Ez elégedetlenkedve jegyezte meg:
— Az ifjú báró ur rendszeren öt forintot szokott ám adni.

Hja, az könnyen teheti, vágott közbe az öreg bankár. Én is annyit adnék, ha milliomos apám volna!

* * *

Egy öreg ember tallért talált az uton és föl vette azt.

„Hej öreg!” kiálta utána egy utána menő ember, „az a tallér az enyim, adja kend vissza.”
„Van-e lyuk a kelmed tallérán?” kérdé az öreg ember.

„De van ám!” volt a felelet.
„Akkor ez nem a kelmedé,” viszonzá barátságosan az öreg; „ha ilyesmi történik még egyszer kelmeden, kissé okosabb legyen.”

* * *

Egy diésekvő tanító azzal diésekedett, hogy 6 naponként 25 órai tanítást ad.

„Hisz az lehetetlen,” mondák neki, „mert egy napban csak 24 óra van.”

„Az mit sem tesz,” viszonzá nyugodtan, „én egy órával szoktam fölkelni viradta előtt.”

Feladás szerkesztő és lapfőmunkás: **Balázsovits Norbert.**

Hirdetmény.

Az 1869. évben született ifjak a jövő évben hadkötelek sorba lépő, a véderől szóló törvény kiadott utasítás 14. §-a értelmében ugyanezeknek **összeírása ez évi november hó 1-én** kezdetét veszi s ezen hóban be is végződik, miért is felhívatnak mindazon szülők, gyámok, rokonnok, gazdák és munkaadók, hogy az 1869. évben akár Szentesen, vagy vidéken született és itt, vagy vidéken tartózkodó gyermekeiket, gyámoltjaikat, rokonaikat vagy cseléd- és segédjeiket Szentes város főjegyzői hivatalánál **összeírás végett ez évi november hó 1-5 napjától 25-éig bejelenteni szigorú kötelességüknek ismerjék**, mert a jelentést elmulasztók a törvény szigorával fognak sújtani.

Ugyancsak kötelesek összeírás végett jelentkezni az 1868. és 1867. évben született és II. és III. korosztályba lépő hadkötelesek is, miért ugyanezek is a jelentkezésnek november hó 1-5 napjától 25-ig megtételére ezenel oly kijelentéssel hivatnak fel, hogy a jelentést elmulasztása szigorú büntetést von maga után.

Szentesen, 1868. október hóban.

ÓNODI LAJOS,

főjegyző, Szentes város katonagyűlésfője.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Főhatástanulmányok és gyógyhatás, gyomorbetegségek, rozog illatú lelekedet, felgyűdés, savanyú felbővesés, kolika, gyomorhurut, gyomorégés, homok- és daraképződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, undor és hányás, fojtás (ha a gyomortól ered), gyomorgöres, székszorulás, a gyomornak étellekkel és italokkal való túlterhelése, gillisták, lepke, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvegre ára használati utasítással együtt 40 kr., 1. és 2. utasítás 70 kr. (Füzpenő széküdes Brády Károly gyógyszerész által Krenszinben (Aorvaország).)

Kapható minden gyógyszerárban.

Állás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket csak hamisítják és utánozzák. A valódiság jelé a minden üvegnek piros, a fenti vedjeggyel ellátott borítékba kell göngyöltve lennie és a minden üveghez mellette használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy az Krenszinben Gussek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott. az

Valódi minőségben kaphatók: Szentesen Podbrádszky Ferenc és Várady Lajos gyógyszerárban; Hód-Mező-Vásárhelyen Aigner Gyula, Bereck Péter, Bántaly Lajos, Kiss Gyula és Németh L. gyógyszerárban; Szarvason Medvecky József és Barics Emil gyógyszerárban; Szegeden Ambrózy A., Baresay Károly, Haner József, Károlyi Kálmán és Fonagy gyógyszerárban. Szt. Andráson Pollatsky Vilmosnál.

Hirdetmény.

Az 1870. évben született ifjak a jövő évben a népkötelek I. korosztályába lépő, a véderől szóló törvény kiadott utasítás 14. §-a értelmében ugyanezeknek **összeírása ez évi november hó 1-én** kezdetét veszi s ezen hóban be is végződik, miért is felhívatnak mindazon szülők, gyámok, rokonnok, gazdák és munkaadók, hogy az 1870 évben akár Szentesen, vagy vidéken született és itt, vagy vidéken tartózkodó gyermekeiket, gyámoltjaikat, rokonaikat vagy cseléd- és segédjeiket Szentes város főjegyzői hivatalánál **összeírás végett ez évi november hó 1-5 napjától 25-éig bejelenteni szigorú kötelességüknek ismerjék**, mert a jelentést elmulasztók a törvény szigorával fognak sújtani.

Szentesen, 1868. október hóban.

ÓNODI LAJOS,

főjegyző, Szentes város katonagyűlésfője.